

Kandidatnummer: _____

BOKMÅL

UNIVERSITETET I OSLO

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Eksamen i : INF1000 — Grunnkurs i objektorientert programmering
Eksamensdag : Mandag 1. desember 2008
Tid for eksamen : 14.30-17.30
Oppgavesettet er på : 13 sider
Vedlegg : Ingen
Tillatte hjelpemidler : Alle trykte og skrevne

- Les *nøye* gjennom hver oppgave før du løser den. For hver oppgave er angitt det maksimale antall poeng du kan få hvis du svarer helt riktig. Summen av poengene er 218. Oversatt i tidsbruk vil 4 poeng tilsvare omlag 3 minutter og 10 poeng omlag 8 minutter (hvis vi regner at 218 poeng tilsvarer 3 timer). Pass på at du bruker tiden fornuftig.
- Kontroller også at oppgavesettet er komplett før du begynner å besvare det. Dersom du savner opplysninger i oppgaven, kan du selv legge dine egne forutsetninger til grunn og gjøre rimelige antagelser, så lenge de ikke bryter med oppgavens "ånd". Gjør i så fall rede for forutsetningene og antagelsene du gjør.
- Dine svar *skal* skrives på disse oppgavearkene, og *ikke* på separate ark. Dette gjelder både spørsmål med avkrysnings svar og spørsmål hvor du bes om å skrive programkode. I de oppgavene hvor det skal skrives programkode, anbefales det at du først skriver en kladd på eget ark før du fører svaret inn i disse oppgavearkene på avsatt plass.
- Noen av spørsmålene er flervalgsoppgaver. På disse oppgavene får du poeng etter hvor mange korrekte svar du gir. Du får ikke poeng hvis du lar være å besvare et spørsmål, eller dersom du krysser av begge svaralternativer.
- Hvis du har satt et kryss i en avkrysningsboks og etterpå finner ut at du ikke ønsket å krysse av der, kan du skrive "FEIL" like til venstre for den aktuelle avkrysningsboksen.
- Husk å skrive såpass hardt at besvarelsen blir mulig å lese på alle gjennomslagsarkene, men ikke legg andre deler av eksamensoppgaven under når du skriver.

Oppgave 1 (2 poeng)

a) Hvor mange int-verdier er det plass til i arrayen **resultater**?

```
int[] [] resultater = new int[9][4];
```

Svar:

Oppgave 2 (20 poeng)

Er disse programsetningene lovlige i Java?

JA	NEI	
☐	☐	<code>int x = 3/2;</code>
☐	☐	<code>int x = (int)3.0/(int) 2.77;</code>
☐	☐	<code>int i =4; double x = i*22.55;</code>
☐	☐	<code>double i =4; int x = i*22.55;</code>
☐	☐	<code>String int = "123";</code>
☐	☐	<code>int k = new int [7];</code>
☐	☐	<code>String [][] XX = {"hei"};</code>
☐	☐	<code>double xy = new double(1.0 + 4);</code>
☐	☐	<code>while(boolean b == true) b = false;</code>
☐	☐	<code>new int[][] a = new int [9][10];</code>

Oppgave 3 (16 poeng)

a) Hvor mange ganger blir "INF1000" skrevet ut her:

```
for (int i=2; i<9; i++) {  
    System.out.println("INF1000");  
}
```

Svar: ganger

b) Hvor mange ganger blir "INF1000" skrevet ut her:

```
int i=1;  
while (++i < 100) {  
    System.out.println("INF1000 ");  
}
```

Svar: ganger

c) Hvor mange ganger blir "INF1000" skrevet ut av her:

```
for (int j=1; j<5; j=j+1) {  
    for (int i=j; i<j*2; i++) {  
        System.out.println("INF1000");  
    }  
}
```

Svar: ganger

d) Hvor mange ganger blir "INF1000" skrevet ut her:

```
int k = 1;
while (k * k < 5 + 3 * k++) {
    System.out.println("INF1000");
}
```

Svar: ganger

Oppgave 4 (5 poeng)

Anta at følgende kodelinjer utføres:

```
String res = "";
String s = "ab";
int p = 4;
res = res + (p++) + s + (p/2) + s.charAt(1);
res = res + s + s;
System.out.println(res);
```

Hva blir skrevet ut på skjerm?

Svar:

Oppgave 5 (20 poeng)

Skriv ferdig metoden under, som skal regne ut og returnere *samlet pris med moms* på en rekke varepriser som er angitt i arrayen **priser**. Du skal altså summere prisene du finner i denne arrayen, legge til moms på denne summen og til slutt returnere det svaret du da får. Momssatsen du skal bruke er 25%.

Svar:

```
double samletPrisMedMoms(double[] priser){
}
}
```

Oppgave 6 (30 poeng)

Skriv ferdig programmet under ved å fullføre metoden `ordAnalyseAvBok`, som får som parameter navnet på en fil som inneholder teksten til en bok, og som finner ut hvilke ulike ord som er brukt i boka og hvor ofte hvert ord er brukt. Du skal bruke en `HashMap` og klassen `Ord` nedenfor. Metoden skal til slutt skrive ut på skjermen en liste over alle ordene i boka (hvert ord skal da bare forekomme en enkelt gang i denne listen, selv om det forekommer flere ganger i filen) og for hvert ord skal det skrives ut hvor mange ganger ordet forekommer i filen.

Hint: du kan bruke metoden `containsKey(String s)` i klassen `HashMap` for å teste om det ordet du akkurat har lest, er registrert tidligere i `HashMap`'en.

Med `easyIO` kan ordene i filen leses med kommandoen `inWord(" .,")`. Grunnen til parameteren `" .,"` er at vi ønsker at samme ordet skal returneres uavhengig av om det står like foran et punktum, et komma eller et vanlig mellomrom. Vi ønsker med andre ord å betrakte komma og punktum som skilletegn på lik linje med blanke tegn.

Svar:

```
import easyIO.*;
import java.util.*;

class Oppgave6 {
    public static void main (String[] args) {
        Analyse ana = new Analyse();
        ana.ordAnalyseAvBok(args[0]);
    }
}

class Ord {
    String ord;
    int antall = 1;

    Ord (String ord) {
        this.ord = ord;
    }
}

class Analyse {

    void ordAnalyseAvBok(String filnavn ){
```

(forts.neste side)

```
}  
}
```

Oppgave 7 (10 poeng)

```
int rest(int n, int m){  
    while(n >= m) {  
        n-=m;  
    }  
    return n;  
}
```

Hva returneres fra metodekallet `rest(45,7)`?

Svar:

Oppgave 8 (20 poeng)

Idrettsforbundet i Ruritania består av en rekke klubber. Hver klubb har aktiviteter i en eller flere idretter. Man skiller mellom manns- og kvinne-idretter. Ikke alle klubber driver både manns- og kvinne-idrett i alle de idrettene de har. Idrettene er delt inn i aldersbestemte grupper (småjenter/smågutter, jenter/gutter, juniorer, ...), og det er ett eller flere lag i hver aldergruppe som klubben har. Et lag kan bare ha deltagere fra én aldersgruppe. En person kan være medlem av en eller flere klubber og i hver klubb som en person er medlem av, er hun/han med i ett eller flere lag.

Tegn et UML-klassediagram med de følgende syv (Java-) klassene som kan brukes til å representere dette problemet: Idrettsforbund, Klubb, KvinneIdrett, MannsIdrett, AldersGruppe, Lag og Medlem. Gi navn på relasjonene mellom disse klassene slik det er beskrevet ovenfor og plassér antall på begge sider av hvert forhold. Gjør egne forutsetninger ved behov, men forklar isåfall disse.

Svar:

Oppgave 9 (60 poeng)

Firmaet Perfekt.no har et større varelager med tusenvis av varer. Oppgaven din nå er å lage et enkelt program som skriver ut regninger (fakturaer) på bestillinger som firmaet mottar over internett. Fakturaene skrives ut en gang per dag samtidig som varene pakkes. Perfekt.no har i varekatalogen sin alle de vareslagene som bestilles, men det kan hende at de ikke har stort nok antall på lager av en bestemt vare, og da må du ta hensyn til dette når du skriver faktura (se også nedenfor).

A) Varene som finnes på lageret ligger beskrevet på en fil: **"Varelager.txt"**, med en linje for hver vare, og hvor hver opplysning på linjen er avsluttet med et semikolon(;). Formatet på en linje på fila er:

```
<Varenummer>;<Varenavn>;<antall på lager>;<pris per stykk uten moms>;
```

En linje i denne fila kan være:

```
1257;HPprinter;12;3450.50;
```

B) Kundene til Perfekt.no ligger på en annen fil **"Kundene.txt"** (nye bestillere må alltid registrere seg som kunde før de kan komme med en bestilling). Det er én linje for hver kunde på fila, og hver opplysning avsluttes med et semikolon(;).

```
<KundeNr>;<Kundenavn>;<Kundeadresse>;
```

En linje på denne fila kan da være:

```
135;Per Petterson;Gågata 13 1444 Smalsund;
```

C) Bestillingene fra den dagen du skal kjøre faktura fra, ligger samlet på en tredje fil: **"Bestillinger.txt"**, hvor det er én linje for hver bestilling av en bestemt vare fra en kunde. Det kan være én eller flere bestillinger (dvs. linjer) for hver kunde, men alle bestillingene fra en og samme kunde kommer etter hverandre på fila. En sliks bestillingslinje har følgende format:

```
<Kunde-nummer> ;<Varenummer>; <antall som bestilles>;
```

En linje i denne fila kan være:

```
135; 1257; 2;
```

(som betyr at Per Petterson har bestilt 2 stk. HP printere)

Oppgave:

Du skal først lese inn opplysningene i **"Varelager.txt"** og **"Kundene.txt"** og legge opplysningene i hver sin HashMap. Deretter skal du lese fila **"Bestillinger.txt"** og skrive faktura for bestillingene for hver kunde – som for eksempel (se neste side):

Faktura

Per Petterson
Gågata 13 1440 Smalsund

2 stk. HP printer a kr3450.50	= kr. 6901.00
+ moms 25%	= kr. 1725.25
SUM	=kr. 8626.25

(Ikke legg vekt på å få til en pen utskrift)

Regningen skal skrives ut på skjermen (enten med System.out.println eller med metodene i klassen Out fra easyIO).

Tips: Du oppdager at bestillingene for én kunde er slutt når kundenummeret på neste linje ikke er lik kundenummeret til den kunden du holder på med (eller at det er slutt på fila).

NB: Hvis du **ikke** har nok på lager av en vare, så skriver du faktura på det antallet du har på lageret og kan levere nå – og kommer med forklarende tekst på fakturaen at det resterende på bestillingen vil bli levert (og fakturert) senere.

Husk å trekke fra på varelageret (i HashMap'en) det antallet av hver vare du har levert og sendt faktura på. Når du er ferdig med alle bestillingene fra "**Bestilling.txt**", må du skrive ut den nye versjonen av filen "**Varelager.txt**" til disken hvor antallene på de varene du nå har solgt og sendt regning for, er trukket fra.

Svar:

```
import easyIO.*;
import java.util.*;
```

```
class Kunde {
```

```
}
```

```
class Vare {
```

```
}
```

(forts. neste side)


```
class FakturaSystem {
    public static void main(String[] args) {
        Fakturaer f = new Fakturaer();
        f.sendRegninger();
    }
}
```

```
class Fakturaer {
    HashMap <String,Vare> varelager = new HashMap<String,Vare>();
    HashMap <String,Kunde> kunder = new HashMap<String,Kunde>();

    void sendRegninger() {
```

(forts. neste side)

(forts. neste side)

}
}

Oppgave 10 (15 poeng) (Litt vanskelig)

Anta at følgende program utføres (for definisjon av %-operatoren se evt. læreboka s.37):

```
class K {
    static K[] fem = new K[5];

    String s;

    K(String tekst, int i){
        s = tekst;
        fem[(i+2)%5] = this;
    }

    public static void main(String[] args) {
        String s = "";

        for( int i = 0; i < 5; i++) {
            s+= i;
            new K(s,i);
        }

        for( int i = 0; i < 5; i++) {
            System.out.println(K.fem[i].s);
        }
    } // end main
}
```

Hva skriver programmet ut på skjermen?

Svar:

Oppgave 12 (20 poeng)

Landet Uqbar har innført akkurat samme "Lov om behandling av personopplysninger" som i Norge og du skal bruke denne loven til å vurdere følgende:

Arno har blitt selger i bilbutikken UqbarElectricØkoCars og vil nå lage et utvidet kunderegister for å få fart på salget. Nå av vil han i tillegg til navn, adresse fra tidligere kunder, også utvide registeret med nye, potensielle kunder. Arno vet at de nye elektriske bilene som ikke slipper ut CO₂, appellerer særlig til høyt utdannede personer under 40 år med middels inntekt. Denne gruppa stemmer også ofte på de venstreorienterte partiene i Uqbar. Arno samler derfor inn all den offentlige tilgjengelige data han kan finne, som:

- Navn. (får du fra universitetets data-anlegg, bl.a lister studenter som har levert masteroppgave)
- Adresse får du fra Telefonlister på nettet (Gule Sider).
- Fødselsår og inntekt får du fra skattelisten som også er lagt ut på nettet

- Politisk partitilhøriget får han ved å samle inn lister fra de som ar stilt til valg for de ulike partiene i de siste kommevalgene. Han finner også noen store grupper av underskrivere av ulike miljøoppnop og medlemmer av ulike grupper på Facebook.
- Siden Arno tror at de økobilene han selger ikke appelerer så godt til innvandrere, lager han en lang liste av navn som er typiske for denne gruppen og fjerner (med et lite program han har skrevet selv) alle med slike navn fra listene dine.

Du skal nå drøfte om dette er greie opplysninger som Arno har rett til å samle inn eller om han må søke Datatilsynet i Uqbar om lov til dette.

Begrunn svaret med å vise til konkrete paragrafer som du mener er relevante for dette registeret og de opplysningene Arno ønsker å samle inn, og hvorfor de ulike paragrafene du nevner er relevante.